

Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatavate riigiasutuste Kehtna Kutsehariduskeskuse ja Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskooli ümberkorraldamise ettepanek

Austatud haridus- ja teadusminister

Kooskõlas Vabariigi Valitsuse 8. oktoobri 1996. a määrusega nr 244 kinnitatud „Valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste moodustamise ja ümberkorraldamise ning nende tegevuse lõpetamise korra“ punktiga 10 ja 33 esitan ettepaneku korraldada ümber Kehtna Kutsehariduskeskus (edaspidi Kehtna KHK) ja Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool (edaspidi Vana-Vigala TTK).

Ümberkorraldamise ettepaneku koostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi kutsehariduse ja oskuste poliitika osakonna juhataja Triin Laasi-Õige (triin.laasi-oige@hm.ee, tel 735 1850), kutsehariduse ja oskuste poliitika osakonna nõunik Karin Ruul (karin.ruul@hm.ee, tel 735 4099) ja õigus- ja personaliosakonna õigusnõunik Marili Lehtmets (marili.lehtmets@hm.ee, tel 735 0289).

1. Ümberkorraldamise põhjendus

Haridusvaldkonna arengukavas 2021-2035¹ on seatud eesmärgiks, et õpivõimalused vastavad ühiskonna ja tööturu arenguvajadustele. Tegevuse 1.1. kvaliteetset haridust pakkuva, kaasava ja kestliku õppeasutuste võrgu ja taristu tagamiseks ühe esmatähtsa tegevusena on kokku lepitud olulise tegevusena õppeasutuste võrgu korrastamine. Koolivõrgu korrastamise vajadus tuleneb ennekõike õpilaste arvu vähenemisest.

2024-2025 aastal korrastab Haridus- ja Teadusministeerium kutseõppeasutuste koolivõrku. Kutsehariduse õppekvaliteedi tõstmiseks ja ühtlustamiseks, õppebaaside efektiivsemaks kasutamiseks ja dubleerimise vähendamiseks ning õppekohtade jaotuses demograafiliste muutustega arvestamiseks näeme kutseõppeasutustele ette vastutusvaldkonnad. Koolidele vastutusvaldkondade jaotamise eesmärgiks on tagada kvaliteetse õppe pakumise kestlikkus piiratud ressursside tingimustes. Vastutusvaldkonnade jaotus on läbi räägitud ka tööandjate ja erialaliitudega. Kutseharidusreformi ühe tegevusena viiakse kutseõppepakumise kooskõlla tööturu ootuste ja tegeliku vajadustega st OSKA Eesti tööjõu- ja oskuste vajaduste analüüsidega. Analüüsi tulemusena vähendatakse riigieelarvest rahastatavaid õppekohti nendel õppekavadel, kus lõpetajaid on enam kui tööturg vajab. Samuti suurendatakse vastuvõttu nendel erialadel, kus on suurem tööturu vajadus.

Vana-Vigala TTK tasemeõppe **õppekavad on OSKA analüüside järgi kahanevates valdkondades** st kutseõppes lõpetab rohkem õppijaid kui tööturg vajab.

Viies kooli õppepakumise analoogiliselt teiste kutseõppeasutustega vastavusse OSKA analüüsidega ning arvestades, et alla 15 õppijaga õpperühmad ei ole majanduslikult mõistlikud (va HEV õppijate õpperühmad), siis 2029 aastal õpiks koolis 214 õpilast (tingimusel kui kõik õppesse astunud õpilased lõpetavad), kellest 90 õppijat õpib kutsekeskhariduse õppekaval. Kutsekeskhariduses toimuks õpe autoerialadel, 4. taseme kutseõpe auto- ja sepa õppekaval ning 2. taseme kutseõpe kõõgiabilise ja puhastusteenindaja õppekaval. Majanduslikult ei ole efektiivne, nii väikest kooli ülal pidada, sest õpetajate koormus on väike, taristu ei leia mõistliku kasutust ja kooli ülalpidamiskulud on ebaproportsionaalselt suured.

¹ https://www.hm.ee/sites/default/files/eesti_haridusvaldkonna_arengukava_2035_seisuga_2020.03.27.pdf

Kutseõppeasutuste koolivõrgu korrastamise tulemusena ei ole Vana-Vigala TTK kavandatud üheski õppekavarühmas vastutusvaldkonna kooliks. Tööandjate ja erialaliitude hinnangul võiks aga Vana-Vigala TTK pakkuda autoerialade ja sepa eriala kutseõpet. Teistes õpetavates valdkondades katavad naabermaakondade kutseõppeasutused õppekohtade vajaduse.

Kvalifitseeritud õpetajate ja tugispetsialistide olemasolu ja leidmine. 2024 a. 1. novembri seisuga töötab Vana-Vigala TTKs 38 õpetajat, kellest 10 õpetajal on keskharidus. 2023/2024 õppeaastal vastas kvalifikatsiooninõuetele 76,2% õpetajatest. Haridussilma andmetel oli 2023/24 õppeaastal koolis üks tugispetsialist (eripedagoog), kellel on erialane haridus. 2024 aasta sügisel asus tööle osakoormusega õppenõustaja, kellel on kvalifikatsiooninõuetele vastav haridus. Tugiteenuseid pakuvad enamjaolt kutseõpetajad, kes on läbinud mahukama täienduskoolituse.

Kutseõppeasutuse seaduse kohaselt on riigil kohustus tagada kutseõppe kättesaadavus kõigis maakondades. Raplamaal pakuvad kutseõpet Vana-Vigala TTK ja Kehtna KHK.

Muudatuse tulemusena jääb Rapla maakonnas kutseõpet pakkuma Kehtna KHK kahe õppekohas. Vana-Vigala õppekoht hakkab pakkuma autoerialade ja sepa tasemeõpet 4. ja 5 tasemel. Autoerialasid õpetatakse ka kutsekeskhariduse tasemel. Koolide liitmine võimaldab Vana-Vigala piirkonnas säilitada kutseõppe pakkumise ning olemasolev taristu leiab optimaalse kasutuse. Samuti on koolide liitmisel võimalik õpetajatele pakkuda piisavat õpetamiskoormust. Vana-Vigala õppekohas kavandatakse jätkata õpet keskmiselt 260 õpilasega aastas (tingimusel kui kõik õppesse astunud õpilased lõpetavad), sh rakendusliku gümnaasiumi õppekavadele kavandatakse õpe 160 õpilasele. Lisanduvad ka tasulise kutseõppe õppijad ja täienduskoolituses osalejad. Õppekoht hakkab kasutama ühte õppehoonet ja õpilaskodu.

Õppekoha õpilaskodus tagatakse võimalus ööbida Vana-Vigala põhikooli õpilastel ning õppekohas säilitatakse ka võimekus pakkuda toitlustust Vana-Vigala põhikooli õpilastele.

2. Ümberkorraldamise majanduslikud kaalutlused

Vana-Vigala TTK toimemudel ei ole jätkusuutlik ja viimased neli aastat ei ole kool eraldatud eelarvega välja tulnud. Viimasel 4 aastal on Haridus- ja Teadusministeerium andnud koolile lisaelarve ja viimasel kahel aastal oli lisaelarve maht üle 200000 euro.

2023 aastal oli koolis ühe õppekoha maksumus 8119 eurot, mis on Eesti keskmisega võrreldes 153%. Kui Eesti keskmise arvutusest välja jätta Tallinna muusika ja balletikool MUBA ja Eino Elleri muusikakool, kus on valdavalt individuaalõpe, siis 164% võrreldes teiste koolide keskmise õppekoha maksumusega. Tasemeõppe pakkumine Vana-Vigala TTKs ei ole kuluefektiivne.

Peamised põhjused, miks kool ei tule välja eraldatud eelarvega, on ebavajaliku taristu olemine ja väiksed õpperühmad. Kool on avanud õpperühmi, kus on esimesel õppeaastal alla 20 õpilase ning teisel või kolmandal õppeaastal õpib õpperühmas alla 10 õppiija. 2025 aasta jaanuari seisuga pakub kool õpet 3 õppehoones ning kasutab kahte õpilaskodu hoonet. Õppehooned on alakasutuses ning üks õpilaskodu on praktiliselt tühi.

Õppe jätkamine samas õppemahus eeldab peahoone renoveerimist ja ekspertide hinnangul investeringut 12 mln eurot. Vana-Vigala TTK ümber kujundamisel Kehtna KHK õppekohaks

eeldab õppehoones ja õpilaskodus ümberehitusi, mille kulu on arvestuslikult 160 000 eurot. Mittevajaminevad õppehooned kavandatakse müüa enampakkumisel, kuid enampakkumise ebaõnnestumisel tuleb arvestada ka nende lammutamise vajadusega.

Riigikooli kulud kaetakse iga-aastase riigieelarve seadusega Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala eelarvest. Õppekohas õppe kavandamisel on arvesse võetud pikaajalist õppurite prognoosi kuni aastani 2035. Õppekoha suuruseks on planeeritud 260 õppekohta.

3. Andmed personali, töötajate arvu ja koosseisu ning kvalifikatsiooninõuete kohta

Kehtna Kutsehariduskeskuses töötab 31. jaanuar 2025 a. seisuga 65 inimest, kellest 34 on õpetajad. 2023/2024 õppeaastal vastas kvalifikatsiooninõuetele 96,6 % õpetajatest. Vana-Vigala Tehnika- ja teeninduskoolis töötab 64 inimest, kellest 38 on õpetajad. 2023/2024 õppeaastal vastas kvalifikatsiooninõuetele 76,2% õpetajatest. Õpetajate keskmine vanus on 51 aasta ning üle poolte õpetajatest on vanuses 60 ja enam.

Oma tööülesandeid Kehtna KHK õppekohas jätkavate töötajate töölepingud lähevad 1. septembrist 2025. a muutumatul kujul üle Kehtna KHK-le.

Koolide liitmisel väheneb Vana-Vigala õppekohas õppemaht ja sellega seoses ka õpetajate arv ca 20 õpetaja võrra. Kuna kutseõpetajatest on suur puudus, siis on Haridus- ja Teadusministeerium teinud ettepaneku piirkonna teistele kutseõppeasutustele, et pakkuda võimalusel tööle kandideerimise võimalust kvalifikatsiooninõuetele vastavatele õpetajatele. Vana-Vigala TTKs õpinguid alustanud õpilased jätkavad õpinguid samadel õppekavadel ja saavad oma õpingud lõpetada Vana-Vigalas.

4. Muudatused õigusaktides

Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskooli tegevuse lõpetamine ei too kaasa muudatusi seadustes. Kehtetuks tunnistatakse 17.06.2016 vastu võetud haridus- ja teadusministri määrus nr 29 „Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskooli põhimäärus“. Muudetakse 20.06.2016 vastu võetud haridus- ja teadusministri määrust nr 40 „Kehtna Kutsehariduskeskuse põhimäärus“

5. Ümberkorraldamise kuupäev

Koolid korraldatakse ümber ajavahemikul 1. juuli kuni 31. august 2025. a

6. Ümberkorraldamise ettepaneku kooskõlastamine

Ümberkorraldamise ettepanek kooskõlastatakse Rahandusministeeriumiga ja esitatakse arvamuse avaldamiseks Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile

Lisad:

1. Lõpetamisotsuse õigusakti eelnõu
2. Põhimääruse muudatuse eelnõu
3. Eelarve projekt

Kristi Vinter-Nemvalts
kantsler